

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120209482
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120209482.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov JUDr. Kataríny Slováčekovej a Mgr. Jozefa Mačeja, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. N., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, zast. v konaní procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa matky: Z. B., nar. X.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu N. G., A. XXXX/XX, a otca: G. N., nar. XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu H., B. X, o návrhu starej matky maloletého na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní starej matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 11. januára 2021 č.k. 21P/65/2020-10, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh starej matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým stará matka navrhovala dočasnú úpravu styku s maloletým H. tak, že stará matka bude oprávnená stretávať sa s maloletým každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 12:00 hod. do 18:00 hod., každý nepárny kalendárny týždeň počas letných prázdnin v sobotu od 12:00 hod. do 09:00 hod. nasledujúceho dňa s tým, že stará matka maloletého prevezme v mieste jeho bydliska a po ukončení styku maloletého odovzdá otcovi maloletého.

1.2.1 V konaní mal za osvedčené, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti.

1.2.2 Naposledy boli rodičovské práva a povinnosti k maloletému upravené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14P/36/2018-20 zo dňa 23.10.2018, ktorým okresný súd schválil rodičovskú dohodu. Na základe rodičovskej dohody bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne a rodičia sa vzájomne dohodli na úprave styku otca s maloletým.

1.2.3 V súčasnosti sa maloletý nachádza v osobnej starostlivosti otca, keď uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 38P/26/2020-59 zo dňa 5.10.2020 bol maloletý ponechaný v osobnej starostlivosti otca. Pretože rodičia maloletého prejavili záujem o uzatvorenie rodičovskej dohody, pojednávanie vo veci samej bolo z uvedeného dôvodu odročené.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok na bezodkladnú úpravu pomerov - úpravu styku starej matky s maloletým dieťaťom podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 C.s.p. (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení), § 116 O.z. (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení), čl. 5 písm. h), § 25 ods. 5 ZoR (zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení) a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, a dospel k záveru, že takýto návrh starej matky nie je dôvodný.

1.4 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol upravený styk starej matky ako navrhovateľky s maloletým H. nie je dôvodné, keďže súd nemal za osvedčené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov.

1.5 Súd prvej inštancie s poukazom na § 25 ods. 5 ZoR konštatoval, že úpravu styku maloletého dieťaťa s tretími osobami nemožno považovať za automatickú, podmienenú iba preukázaním príbuzenského pomeru a skutočnosťou, že stará matka s maloletým trávila čas, sprevádzala ho do materskej školy, kde ho aj vyzdvihovala, do času, kým sa maloletý odsťahoval k svojmu otcovi a zároveň tým, že má s maloletým vytvorené citové väzby.

1.6 Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno rodičom uložiť povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s osobou, ktorá s ním nežije v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nebolo zverené do výchovy, a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok je potrebné vychádzať z toho, že ide o obmedzenie rodičovských práv a povinností, ktoré môže súd vysloviť len za podmienok uvedených v § 38 ZoR. S poukazom na závery uznesenia tunajšieho odvolacieho súdu č.k. 23CoP/39/2020 zo dňa 2.12.2020 a závery z neho plynúce poukázal na to, že právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko najlepší záujem maloletého dieťaťa, avšak toto nie je jediným kritériom. Druhou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Zároveň je súd oprávnený rozhodovať o styku dieťaťa s blízkymi osobami len v prípade, ak nie je možné upraviť styk dohodou.

1.7 Ustáliť, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky pre styk maloletého s navrhovateľkou ako starou matkou, či je takáto úprava v záujme maloletého dieťaťa, či má maloletý k navrhovateľke vybudovaný pevný citový vzťah, či je preňho stretávanie sa s navrhovateľkou prínosom je možné len na základe riadneho dokazovania, ktoré sa vykonáva vo veci samej.

1.8 Vzhľadom na absenciu splnenia zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia a tiež absenciu potreby okamžitého riešenia situácie súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľky zamietol ako nedôvodný. Záverom súd dodal, že toto rozhodnutie neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, pretože konkrétna úprava styku maloletého s navrhovateľkou bude predmetom dokazovania vo veci samej a o návrhu navrhovateľky bude rozhodnuté po vykonaní riadneho dokazovania.

2.1 Toto rozhodnutie súdu prvej inštancie napadla riadnym a včasným odvolaním stará matka maloletého s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vinniac súd prvej inštancie, že napadnuté uznesenie je vecne nesprávne. Odvolanie odôvodnila poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), písm. e), písm. f) a písm. h) C.s.p.

2.2 Stará matka v úvode namieta pomerne stručnú argumentáciu súdu prvej inštancie, ktorou odôvodnil svoje rozhodnutie.

2.3 Poukazuje na silnú citovú väzbu starej matky a maloletého, čo v spojení s vekom maloletého a výchovnými metódami starej matky vytvára predpoklady na úpravu styku v čo najširšom rozsahu. Do času, kým sa maloletý odsťahoval k svojmu otcovi bol maloletý so starou matkou v úzkom kontakte, prespával u nej, trávili spolu veľa času, stará matka maloletého sprevádzala do materskej školy a aj ho vyzdvihovala. Maloletý bol v prítomnosti starej matky spokojný a veselý, na jej prítomnosť bol zvyknutý. V súčasnosti stará matka túto možnosť stratila, pretože otec maloletého jej kontakt s maloletým v dostatočnej miere neumožňuje, tiež v dostatočnej miere nekomunikuje pričom nedostatočný kontakt s maloletým môže mať negatívny dopad na stabilitu výchovného prostredia a citový vývoj maloletého.

2.4 Keďže matka maloletého nie je s maloletým v dostatočnom kontakte, stará matka ako žena má predpoklady, aby nedostatok materinskej starostlivosti kompenzovala stará matka svojou prítomnosťou. Styk maloletého so starou matkou maloletého je v jeho záujme po citovej, rodinnej ako aj výchovnej stránke. Stav, kedy otec maloletého bezdôvodne neumožňuje styk maloletého so starou matkou je podľa starej matky neudržateľný.

2.5 Matka v konaní navrhovala vykonať dokazovanie výsluchom rodičov maloletého, starej matky, prastarej matky maloletého a tiež príbratím znalca za účelom posúdenia otázky vhodnosti styku starej matky s maloletým. Aj napriek návrhom na vykonanie dokazovania súd v rozpore s § 329 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.s.p. len formalisticky konštatoval, že preukázanie vhodnosti úpravy styku je možné len po vykonaní riadneho dokazovania vo veci samej.

2.6 Aj napriek tomu, že rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je spravidla stručnejšie, odôvodnenie musí obsahovať sumu relevantných osvedčených skutočností a úvah, ktoré umožnia spätne preskúmať záver o tom, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia (citujúc Nález ÚS SR zo dňa 20.08.2015, sp. zn. II ÚS 866/2014-42). V ďalšom stará matka poukazuje na výňatky z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR, napr. vo veciach sp. zn. 7Cdo/43/2015, 5Cdo/106/2010 ako aj Ústavného súdu SR, napr. vo veciach sp. zn. IV. ÚS 99/2018, sp. zn. IV. ÚS 252/04, sp. zn. IV. ÚS 499/2011, sp. zn. IV. ÚS 562/2013 a závery z nich plynúce. Namieťa tiež, že odôvodnenie napadnutého uznesenia neobsahuje presvedčivo podané jasné a výstižné vysvetlenie ako súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a ako vec právne posúdil, ktorá skutočnosť je v rozpore s § 220 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 234 ods. 2 C.s.p.

3. Vyjadrenia k odvolaniu starej matky neboli podané.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C.s.p.), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§ 355 a § 357 C.s.p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 65 C.m.p.), pretože konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) pričom dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

5. Podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

6.1 Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21P/65/2020 je návrh starej matky maloletého H. na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha dočasnej úpravy styku s maloletým v zmysle jej návrhu. S návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia stará matka zároveň podala aj návrh vo veci samej, a to návrh na úpravu styku starej matky s maloletým, ktoré konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené.

6.2 Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý návrh starej matky na dočasnú úpravu styku s maloletým H. zamietol, z dôvodu neosvedčenia potreby naliehavej a bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov (t.j. maloletého a starej matky).

7. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd nevhliadol žiaden dôvod, pre ktorý by sa nemal stotožniť so závermi uvedenými v odôvodnení napadnutého uznesenia, teda argumentáciou, na ktorej bol postavený názor súdu prvej inštancie o dôvodoch, pre ktoré návrhu starej matky v prejednávanej veci nebolo možné vyhovieť (neosvedčení potreby bezodkladnej úpravy pomerov starej matky k maloletému H.). Na tieto jasne pomenované dôvody by tak pre ich výstižnosť zásadne postačovalo i len odkázať (prvá časť ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p.), pričom odvolací súd len z dôvodu potreby vysporiadania sa s odvolacími námietkami starej matky považuje za potrebné (resp. vhodné) uviesť ešte nasledovné:

Úvodom a pre poriadok odvolací súd poukazuje na to, že o úprave práv a povinností k maloletému H. N. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14P/36/2018-20 zo dňa 23.10.2018, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne k rukám matky, a súd zároveň rozhodol o styku otca s maloletým. Následne Okresný súd Trnava uznesením č.k. 38P/26/2020-59 zo dňa 5.10.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého dočasne ponechal v osobnej starostlivosti otca maloletého. V súčasnosti prebieha na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 38P/26/2020 konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému H., pričom v tomto konaní

súd rozhoduje o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloletého H. a zároveň o návrhu otca na zmenu úpravy vo vzťahu k zvereniu maloletého do osobnej starostlivosti otca (oba návrhy súd spojil do spoločného konania, pozn. odvolacieho súdu). Toto konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené, dôvodom odročenia pojednávania je snaha rodičov o uzatvorenie rodičovskej dohody (tak ako vyplýva zo zápisnice na č.l. 19).

8. Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní starej matky proti napadnutému uzneseniu vychádza z nateraz osvedčených skutočností starou matkou ako aj skutočností vyplývajúcich z obsah spisu, a to, že maloletý je toho času v osobnej starostlivosti otca na základe vyššie citovaného uznesenia č.k. 38P/26/2020-59 zo dňa 5.10.2020. Dôvodom dočasného ponechania maloletého H. v osobnej starostlivosti otca bola skutočnosť, že u maloletého boli zistené známky fyzického násillia, zistené predškolským zariadením (MŠ N. G.), ktoré maloletý navštevuje, o čom toto zariadenie bezodkladne upovedomilo príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava a následne aj otca maloletého. Znamky bitia maloletého boli rovnako potvrdené aj ošetrujúcou lekárkou maloletého, MUDr. W. A.. Matka odovzdala maloletého otcovi už dňa 10.9.2020, od tohto času je maloletý u svojho otca.

9.1 Podľa § 2 ods. 1 C.m.p., na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9.2 Podľa § 111 písm. d) C.m.p., v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o styku s maloletým.

9.3 Podľa § 324 ods. 1 a 3 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

9.4 Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9.5 Podľa § 329 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ods. 1). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (ods. 2).

9.6 Podľa § 330 ods. 1 C.s.p., súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

9.7 V zmysle čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2).

9.8 V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

9.9 Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

9.10 Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

9.11 Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

9.12 Podľa § 25 ods. 5 ZoR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

9.13 Blízkou osobou v zmysle § 116 O.z. je pritom príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Príbuznými v priamo rade - v priamom pokolení sú pritom priami predkovia a priami potomkovia, teda i starí rodičia.

9.14 Vyššie citované ustanovenie § 25 ods. 1 5 ZoR umožňujú súdu upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami za splnenia dvoch podmienok a to vtedy, ak je preukázané, že takáto úprava bude v záujme dieťaťa a zároveň si to vyžadujú pomery v rodine.

10. Niet sporu o tom (odvolací súd uvedený nijako nepopiera), že budovanie a upevňovanie vzťahov medzi starými rodičmi a ich vnukmi (maloletými deťmi) je v prípade absencie závažných prekážok v najlepšom záujme maloletých detí, o to viac, keď starí rodičia majú eminentný záujem byť súčasťou ich života. Uvedené však treba vykladať v širšom kontexte, a to tak, že v čase podania návrhu musia medzi starými rodičmi a maloletými existovať také pevné, trvalé a intenzívne väzby, ktorých pretrhnutie v podobe neupravenia styku bude v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého. Rovnako takýto zásah musí byť odôvodnený pomermi v rodine, keď rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti dlhodobo neumožňuje styk s druhým rodičom, v dôsledku čoho sťažuje styk starých rodičov s maloletým dieťaťom, ktorí sa úpravy styku domáhajú, prípadne aj za takej situácie, kedy rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti bezdôvodne znemožňuje styk dieťaťa so starými rodičmi.

11. K samotnej úprave styku blízkych osôb s maloletými deťmi je primárne potrebné uviesť, že už len zo samotného pojmu „rodičovské práva“ je zrejmé, že tieto práva patri výlučne rodičom maloletého dieťaťa, t.j. matke a otcovi. Starí rodičia, hoci títo sú v zmysle § 116 O.z. blízkymi osobami, nemajú právny nárok na styk s maloletým dieťaťom, s výnimkou podmienok, a to, ak by úprava styku bola v záujme maloletého dieťaťa a vyžadujú to pomery v rodine, tak ako odvolací súd uviedol v odseku vyššie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na judikát R 63/1965, podľa ktorého pri rozhodovaní o tom či, a za akých podmienok možno uložiť rodičom strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy, a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok treba vychádzať z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 ZoR (tento už správne citoval aj súd prvej inštancie v napadnutom uznesení). Je tomu tak preto, že sú to práve a výlučne rodičia, ktorí majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa vo všetkých smeroch.

12. V tomto konaní však ani jedna z vyššie uvedených podmienok splnená nebola. Samotné konštatovanie starej matky o silnej citovej väzbe, bez akéhokoľvek relevantného osvedčenia tejto väzby a tiež prezentovaný nepriaznivý vplyv na vývoj maloletého ešte samo osebe nezakladá dôvod na úpravu styku starej matky s maloletým. Stará matka svoj návrh odôvodnila výlučne poukazom na citové väzby s maloletým, na potrebu akejsi náhrady materskej lásky a starostlivosti o maloletého pre absenciu starostlivosti zo strany jeho biologickej matky, a tiež možným negatívnym dopadom odlúčenia starej matky od maloletého. Prihliadnuc na podstatu inštitútu neodkladného opatrenia, odvolací súd

konštatuje, že stará matka nijako neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov k maloletému H. a naliehavosť takejto úpravy. Táto podmienka nielenže nebola osvedčená, ale nebola starou matkou ani tvrdená. Nie je dostačujúci samotný fakt, že k styku s maloletým nedochádza, resp. dochádza s ťažkosťami, bez uvedenia akýchkoľvek relevantných skutočností, z ktorých by súd mohol mať spoľahlivo osvedčený záver o skutočnej nutnosti bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Stará matka neuviedla v čom konkrétne by mala byť spôsobená ujma maloletému, nie je zrejmé ani to, po aký čas problematický styk s maloletým trvá, z akého dôvodu sa styk neuskutočňuje, resp. z akého dôvodu otec maloletého v styku údajne bráni. Rovnako nebolo osvedčené ani to, že by otec starostlivosť o maloletého zanedbával, resp. že by v starostlivosti otca boli zistené nedostatky. Tu len na ozrejmienie situácie odvolací súd poukazuje na to, že zo samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ktorým sa otec domáhal dočasného zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti) ako aj návrhu vo veci samej (ktorým sa zas domáhal trvalej zmeny starostlivosti o maloletého) vyplýva, že zámer otca bol maloletého chrániť pred bitkami v domácnosti matky, pričom známky fyzického násillia boli aj dôvodom, prečo bol maloletý dočasne ponechaný v osobnej starostlivosti otca. Keďže stará matka svojim návrhom neosvedčila (a ani netvrdila) naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu k maloletému, súd prvej inštancie správne návrh starej matky zamietol ako nedôvodný. Stará matka poznajúc dôvody, pre ktoré bol jej návrh zamietnutý bezodkladnú potrebu úpravy pomerov neosvedčila ani v podanom odvolaní. V odvolaní prezentovala v podstate totožné skutočnosti ako v návrhu (s výnimkou námietok vzťahujúcich sa k nedostatočne vykonanému dokazovaniu ako aj nedostatočnému odôvodneniu napadnutého uznesenia ide o totožné podanie ako samotný návrh).

13. Pokiaľ ide o námietku o nedostatočnej argumentácii súdu prvej inštancie, táto námietka neobstojí. Z obsahu napadnutého uznesenia celkom zreteľne vyplýva, ktoré skutočnosti súd prvej inštancie prevzal za osvedčené (bod 12. uznesenia), ako návrh starej matky posúdil z právneho hľadiska citujúc jednotlivé zákonné ustanovenia vzťahujúce sa na prejednávajúcu vec (bod 2.- 8. uznesenia) a následne súd prvej inštancie dostatočne (zodpovedajúco konaniu o nariadenie neodkladného opatrenia) vysvetlil svoje úvahy, ktoré ho viedli k samotnému rozhodnutiu (bod 13.- 16. uznesenia). Netreba opomínať to, že tu nejde o konanie vo veci samej, preto nielen pokiaľ ide o proces dokazovania, ale aj pokiaľ ide o náležitosti rozhodnutia o neodkladnom opatrení sa toto vyznačuje stručnosťou. Relevantnosť argumentácie, resp. jej dostatočnosť nemožno spochybňovať výlučne poukazom na rozsah strán toho ktorého rozhodnutia.

14. Rovnako neobstojí ani námietka o absencii vykonania riadneho dokazovania (nevykonania starou matkou navrhovanými dôkazmi). K uvedenému odvolací súd dodáva, že zo samotného charakteru tohto procesného inštitútu vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Dokazovanie má v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania, to znamená, že konajúci súd na základe dostupných dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, ktoré následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka všeobecne, prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia. Súd prvej inštancie pri rozhodnutí vzal do úvahy skutočnosti uvedené v návrhu starej matky ako aj skutočnosti vyplývajúce z obsahu spisu (tieto skutočnosti považoval za osvedčené aj odvolací súd), z ktorých pri rozhodnutí vychádzal, pričom takémuto postupu nemožno nič uprieť.

15. Zároveň odvolací súd dodáva, že nariadené neodkladné opatrenie je len dočasného charakteru a o konečnej úprave styku starej matky s maloletým bude rozhodnuté až v konaní vo veci samej vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21P/65/2020. V tomto konaní bude môcť tak stará matka ako

aj rodičia maloletého prezentovať svoje návrhy a postoje k starej matky navrhovanej úprave styku s maloletým H., rešpektujúc záujem maloletého dieťaťa.

16. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a preto jeho uznesenie podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. potvrdil.

17.1 O nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 58 C.m.p.), o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh (§ 57 C.m.p.) a ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (§ 396 ods. 1 C.s.p.).

17.2 O náhrade trov tohto konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 a 2 C.s.p., pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na ich priznanie v zmysle § 57 C.m.p..

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).